

11. Élet a kolostorban. (TK. 80-85. oldal)

https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_5_nat2020_b/lecke_04_011

1. A falvak templomai:

- Kezdetben a pogányok sok istenben hittek.
- Európában a népek felvették a kereszténységet.
- A XI. századra a [keresztény egyház kettészakadt](#).
- A falvak papjai a [plébánosok](#).
- **A jobbágyság a termés 1/10 részét adta az egyház fenntartására.**

2. A főpapok:

- **A plébános vezetői a [püspökök](#) és [érsekek](#) voltak.**
- **A főpapok felett állt a [pápa](#), akinek székhelye Róma.**

3. A szerzetesek:

- Zárt közösségekben, szigorú szabályok szerint éltek [kolostorokban](#).
- Szent Benedek szervezte meg a [bencés rendet](#) Monte Cassino hegyén.
- Hazánkban a [pannonhalmi bencés monostort](#) 996-ban alapították, és alapító levelét [Szent István király](#) adta ki 1002-ben.
- A bencés rend jelmondata: „Imádkozzál és dolgozzál”.
- Magyarországi szerzetesrendet Boldog Özséb alapította a pálos rendet.

4. Szentek:

- A szentek tiszteletéről írták a [legendákat](#).
- [Ereklyék](#) a szentektől visszamaradt tárgyak (ruhák, használati tárgyak), ezeknek csodás erőt tulajdonítottak.

5. A román stílus:

- A középkorban Róma építészetét fejlesztették tovább, ez a román stílus.
- Jellemzői: félköríves mennyezet, boltozat, vastag falak, szűk ablakok.

6. A gótika:

- Új stílus született a gótika.
- Jellemzői: magas ablakok, ajtók csúcsívesek, a falai vékonyak.
- Isten dicsőségét hirdette.

7. Hazai román kori és gótikus egyházi épületek:

- Román kori: **Ják, Ócsa, Zsámbék** településeken stb.
- Gótikus: **Sopronban a ferences templom**, Sárospatakon a Szent Erzsébet templom.

8. Oktatás a középkorban:

- Középkorban az **egyház** működtette az iskolákat.
- **Hazánk legrégebbi iskolája Pannonhalmán** a X.században jött létre.
- **Alapfok:** latin nyelvű olvasás, ígehirdetés, egyházi éneklés.
- **Magasabb fokon:** írástudás, logikai, irodalmi és zenei műveltség, és matematika illetve természettudományos és történelemi ismereteket követeltek meg a tanulóktól.
- **A harmadik a legmagasabb fok:** filozófiai és teológiai művek elmélyült tanulmányozása.
- **Káptalani iskolák:** érseki és püspöki székhelyen.
- A falvakban **plébániai iskolák**.
- Az első **nem egyházi iskolák** a mezővárosokban illetve városokban hozták létre.

Az első leckéhez kapcsolódó videófilmek hivatkozásokkal:

Az egyházszakadás. <https://www.youtube.com/watch?v=UzNI1e6jQac>

A középkori egyház. <https://www.youtube.com/watch?v=YJQeUVxyHaQ&t=70s>

A rendiség kialakulása. <https://www.youtube.com/watch?v=bQF1DtINinU>

A román stílus. <https://www.youtube.com/watch?v=tmh6FQErICU>

A gótikus stílus. <https://www.youtube.com/watch?v=O7VMoXuKUmm>

Egyház és kultúra a középkori Európában.

https://www.youtube.com/watch?v=ZbcaAYrv_l8